

Als Estats Units i França els resultats electorals encenen la vida pública

El gran esglai de Bush

La victòria de Le Pen a Niça i el fet que li vingüés prim, a Bush, de perdre a New Hampshire ha acomboiat una setmana moguda en aquests països. Per al president dels Estats Units la victòria en la primera primària té regust de derrota.

Les eleccions
als Estats Units

A Pat Buchanan, els habituals de la CNN el coneixen per la seua vehemència. Buchanan, ultraconservador, és un dels protagonistes d'una desequilibrada tertúlia política diària que porta per nom "Crossfire". De foc creuat, però, n'hi sol haver en una sola direcció. El seu oponent, caricatura de liberal benestant de la costa est, queda dia sí i dia també soterrat per la contundència d'aquest home que escrivia discursos per a Reagan, va passar al periodisme i ara vol ser president. Haver superat el 40 per cent dels vots a New Hampshire ha estat per a Buchanan un èxit enorme. I per a Bush haver fregat el seixanta per cent dels vots, una catàstrofe, una victòria amb sabor de derrota que li costarà molt de recuperar.

Buchanan ha sabut aprofitar la seua millor arma: la paraula. New Hampshire és un petit estat de Nova Anglaterra, al nord-est del Estats Units, durament castigat per la recessió econòmica que té en Bush el principal responsable. En quatre anys la taxa d'atur ha passat del 2% al 7,8% (quan la mitjana nacional és de 6,8%). El tancament fa poques setmanes de la base aèria de Portsmouth ha costat mil llocs de treball suplementaris. Mitja dotzena de bancs de Manchester, la capital de l'estat, han fet fallida. Digital Equipment ha despatxat 3.000 treballadors i quan Wal Mart, un nou supermercat de carretera, demanava 245 treballadors se li n'han presentats 1.200 a provar fortuna. Un panorama agre pel qual el president Bush ha hagut de pagar un preu.

Buchanan ha atacat el president per on més mal li feia: l'economia. La seua frase predilecta és aquella que diu que "és més important construir un pont a Saint Petesburg —una ciutat de Florida— que

no portar aliments a Sant Petesburg —Rússia. L'eficàcia del missatge afecta directament la línia de flotació de Bush per dues raons. Primera, perquè, en efecte, l'economia americana va malament. I després perquè la gran basa del president volia ser precisament la política internacional: la guerra del Golf, el Nou Ordre Internacional, el final de la competència amb l'URSS. El missatge de Buchanan pregunta d'entrada "¿i a nosaltres, què? ¿Ens interessa tot això? ¿Potser vivim millor gràcies a això?". Aïllacionisme en estat químicament pur és el que professa el periodista reconvertit a estrella ascendent entre els republicans.

L'OPCIO DEMÒCRATA

Tot i això pocs esperen que, de debò, Buchanan pugui acabar arrabassant la nominació republicana a Bush. És clar que, l'important, no ho és això. El fet important i significatiu és que Bush no és un home ben vist ni pels seus. I aquest és el missatge que els demòcrates provaràn d'aprofitar.

Ara, ni Paul Tsongas ni Bill Clinton són els candidats que ho aconseguiran. Tot just sabut el mal resultat aconseguit per Bush les especulacions es van disparar respecte als autèntics pesos pesants del partit, sobretot Mario Cuomo i Jesse Jackson. Aquests no han participat en les primàries esperant a veure què passaria. No poden arriscar-se a participar en la cursa i perdre perquè l'estigma de perdedor és molt difícil d'esborrar. Cuomo, la gran esperança demòcrata dels últims anys, ha dit i repetit en petit comitè que ells només es presentarà a president dels Estats Units si veu clara l'oportunitat de guanyar. És el governador de Nova York i mou un pressupost altíssim. El seu poder polític no necessita tampoc ser president dels Estats Units per a comptar en la vida pública, que és allò que l'interes-

sa. Per tant aspirar a ocupar la Casa Blanca és una cosa secundària, i només vol jugar-hi sobre segur. I jugar-hi sobre segur vol dir que el camp republicà estiga mal. Cuomo, si es presentés –i ell ha dit repetidament que no–, tindria gairebé assegurada la nominació demòcrata. No és aquest el problema. El problema és si el ticket demòcrata seria capaç de derrotar el republicà o no. Per a respondre a aquest dubte el resultat de New Hampshire és indicatiu: els republicans tindran problemes, i grossos. Si ni ells mateixos no creuen en el seu president, i els cau a

sobre un vot de càstig tan notable, vol dir que la població està farta del govern de l'Old Great Party i que potser ha arribat l'hora del relleu. Relleu que només pot ser demòcrata.

CLINTON, FALDES I VIETNAM

Però, de moment, els gran cavalls demòcrates no són a la cursa i els que corren també van plens de problemes. El candidat que semblava tenir les millors oportunitats era Bill Clinton, però uns

entrebancs de faldilles airejats en mal moment i el descobriment que havia fet trampa per a evitar anar a la guerra del Vietnam (també en féu el vice-president Quailey, per cert) han arruïnat el seu prestigi i l'han deixat amb el vot d'una quarta part dels demòcrates. Contra això Clinton només ha pogut oposar passejades romàntiques amb la seua dona Hillary i juraments que és un bon americà. Però la davantera, ja l'ha agafada Paul Tsongas, d'origen grec com Dukakis, que ha insistit en l'economia, amb les seues solucions a la malalta economia, i amb la seua discreció personal. Tsongas, té un defecte notable, tanmateix: és avorrit. Si fa no fa, tant com Bush.

'TERMINATOR'

El president n'és conscient i no ha dubtat a contractar autèntics cops d'efecte, com la presència en campanya de l'actor de Terminator, Arnold Schwarzenegger. Schwarzenegger ha participat en alguns dels mítings presidencials, però ni la seua presència no ha estat suficient per a arrosegar espectadors a bastament als actes públics. A New Hampshire la gent està acostumada al fet que els polítics la mimen, i prefereix el casa a casa a les reunions. Saben que són un estat atípic, insuls, que ningú no té en compte per a res, però que vota la primera primària. I saben que, per això, cada quatre anys, la plana major de la política nacional no té més remei que anar-hi a aguantar les nevades i els primers freds. Els polítics ho veuen com un mal menor. Si tenen sort, poden protagonitzar fins i tot alguna anècdota que els valdrà per a tota la campanya i els farà famosos. Que és el que va passar a Jimmy Carter. Carter un dia entrà en una tenda de New Hampshire acompanyat d'una càmera de televisió i va encaixar la mà amb el botiguer dient "Sóc Jimmy Carter i vull ser president dels Estats Units". La resposta va ser un divertit "¿Jimmy Què?" que el candidat aprofità ràpidament. Als pocs dies ja entrava a les tendes dient "Sóc Jimmy Carter, ¿recorda? ¿Jimmy Què?". En una competició en què ser reconegut és una peça essencial, aquella broma donà l'oportunitat que, en definitiva, faria arribar el governador de Geòrgia a la Casa Blanca. Aquests dies una colla de polítics espera topar alguna frase màgica com aquesta que els aplane el camí. Bush, en canvi, ha topat amb resultats. Un mal principi, sens dubte.

Vicent Partal

